

Natura 2000 gebied 160 - Savelsbos

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Heuvelland
Status:	Habitatrichtlijn
Site code:	NL9801040
Beschermd natuurmonument:	-
Beheerder:	Staatsbosbeheer, particulieren, Waterleiding Maatschappij Limburg
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Eijsden, Margraten
Oppervlakte:	360 ha

Gebiedsbeschrijving

Het Savelsbos is een relatief smalle bosstrook met eiken-haagbeukenbos, kalkrijk parelgras-beukenbos en gierstgras-beukenbos op de rand van het Maasterras, tussen het plateau van Margraten in het oosten en het terrassenlandschap van de Maasvallei in het westen. Het herbergt door grote verschillen in hoogte, substraat en microklimaat een grote variatie aan bostypen. De helling wordt overal doorsneden door grubben: laagten die uitgeslepen zijn door het regen- en smeltwater dat van het plateau afstroomt, met veelal een bijzonder microklimaat. De grubben staan meestal droog en bieden plaats aan bijzondere planten. Binnen in en aan de randen van het bosgebied liggen enkele hoogstamboomgaarden en graslanden met daarin kleine delen kalkgrasland en heischraal grasland. De kalkgraslanden liggen vaak op de steile hellingen van plateauranden. Ook zijn er onderaardse groeven aanwezig.

Begrenzing

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea toegelicht.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op een aantal plaatsen aangepast:

- Aan de noordzijde (o.a. Wolfskop, Riesenbergr) en zuidzijde (o.a. De Tatert) is het gebied uitgebreid (ca. 108 ha) voor instandhouding en herstel van *H6210 kalkgraslanden, *H6230 heischrale graslanden en H9160_B eiken-haagbeukenbos, *heuvelland* (subtype B).
- Verder is de begrenzing beter afgestemd op de eigendomssituatie van Staatsbosbeheer (per saldo een uitbreiding van ca. 40 ha). Dit betreft vooral bosranden die onder meer het leefgebied vormen van de *H1078 spaanse vlag.
- Toevoeging van de ondergrondse groeve Keerderberg, die in gebruik is bij overwinterende vleermuizen waarvoor dit gebied onder meer is aangemeld. De ligging van deze groeve buiten het bovengrondse begrensde gebied is apart op de kaart aangeduid. Bij de aanmelding in 2003 is verzuimd hiermee rekening te houden.

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H6210	Kalkgraslanden
H9160	Eiken-haagbeukenbossen

Habitatrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1078	Spaanse vlag
H1083	Vliegend hert
H1321	Ingekorven vleermuis
H1324	Vale vleermuis

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

H6110	Pionierbegroeiingen op rotsbodem ¹
H6230	Heischrale graslanden ¹
H6430	Ruigten en zomen ^{1a}
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst ¹
H1193	Geelbuikvuurpad ³
H1318	Meervleermuis ³

Kernopgaven

- 8.01 **Mozaïek bijzondere graslanden:** Behouden en uitbreiden mozaïek van pionierbegroeiingen op rotsbodem *H6110, kalkgraslanden *H6210, heischrale graslanden *H6230.
- 8.02 **Geelbuikvuurpad:** Vergroting van het leefgebied en uitbreiding van aantal en omvang van levensvatbare populaties van de geelbuikvuurpad H1193.
- 8.03 **Hellingbossen en zomen:** Behoud van bestaand hellingbos en herstel gevarieerde vegetatiestructuur van eiken-haagbeukenbossen (*heuvelland*) H9160_B, verzachten bosrand, ruigten en zomen (*droge bosranden*) H6430_C en waar relevant vergroten leefgebied vliegend hert H1083 en/of spaanse vlag *H1078.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

- H6110** *Kalkminnend of basifiel grasland op rotsbodem behorend tot het *Alyssa-Sedion albi*
- Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- Toelichting Het habitatype pionierbegroeiingen op rotsbodem, dat landelijk gezien in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert, komt momenteel nauwelijks voor in het gebied, maar kan hier wel verder ontwikkeld worden.
-
- H6210** *Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende bodems (*Festuco-Brometalia*) (* gebieden waar opmerkelijke orchideeën groeien)
- Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
- Toelichting Het habitatype kalkgraslanden verkeert landelijk gezien in een matig ongunstige staat van instandhouding. Het habitatype komt in het Savelsbos alleen voor op een klein perceel, genaamd de Zure Dries. Een aantal jaren geleden is het terreintje succesvol vergroot. Behoud is ook van belang vanwege geografische spreiding en vanwege het voorkomen van zeldzame soorten als poppenorchis.
-
- H6230** *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
- Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- Toelichting De bodemgesteldheid van de Zure Dries biedt goede mogelijkheden om hier – in directe samenhang met het habitatype 6210 kalkgraslanden – het habitatype heischrale graslanden verder te ontwikkelen. Een habitatype dat landelijk gezien in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. Verder hebben de bovenste delen van de Wolfskop een grote potentie voor het herstel van dit bijzondere type grasland in het Heuvelland, zeker wanneer de oppervlakte wordt vergroot.
-
- H6430** Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
- Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit ruigten en zomen, *droge bosranden* (subtype C).
- Toelichting Aan de voet van de hellingbossen komen op enkele plaatsen matig ontwikkelde ruigten en zomen, *droge bosranden* (subtype C) voor, die landelijk een matig ongunstige staat van instandhouding heeft. De meest typische soorten ontbreken, maar de begeleidende soorten duiden er toch op dat we hier te maken hebben met weinig bemeste ruigten. Er zijn goede mogelijkheden voor uitbreiding en verbetering van de kwaliteit.
-
- H9120** Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* of soms ook *Taxus* in de ondergroei (*Quercion robori-petraeae* of *Ilici-Fagion*)
- Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- Toelichting Het habitatype beuken-eikenbossen met hulst, dat landelijk gezien in een matig ongunstige staat van instandhouding verkeert, komt in het Savelsbos voor op de randen van het plateau, in een matige kwaliteit, met veel grote veldbies.
-
- H9160** Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukenbossen behorend tot het *Carpinion-betuli*
- Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit eiken-haagbeukenbossen, *heuvelland* (subtype B).
- Toelichting In het Savelsbos komt het habitatype eiken-haagbeukenbossen, *heuvelland* (subtype B), in relatief grote oppervlakte in goed ontwikkelde vorm voor en daarnaast ook in matig ontwikkelde vorm. Omdat het landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert wordt verbetering van de kwaliteit nagestreefd.

Soorten**H1078*****Spaanse vlag**

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie als bijdrage aan een duurzame populatie van ten minste 50 volwassen individuen in de regio Zuid-Limburg.
- Toelichting De soort spaanse vlag heeft een gunstige staat van instandhouding en kan overleven met zeer lage aantallen.

H1083**Vliegend hert**

- Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor ontwikkeling van een levensvatbare uitbreiding populatie.
- Toelichting Onduidelijk is wat de precieze bijdrage van het Savelsbos is aan de populatie en het leefgebied van het vliegend hert in Zuid-Limburg, maar vermoedelijk is deze betrekkelijk gering. Landelijk verkeert de soort in een matig ongunstige staat van instandhouding, waarbij Zuid-Limburg één van de kerngebieden vormt.

H1193**Geelbuikvuurpad**

- Doel Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
- Toelichting Voor het gehele Heuvelland wordt gestreefd naar een duurzaam netwerk aan leefgebieden op landschapsschaal waarbinnen levensvatbare populaties zich kunnen ontwikkelen. Het Savelsbos kan een bijdrage leveren aan het duurzaam behouden van de geelbuikvuurpad in ons land. Het betreft uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied en verbinding met het leefgebied in de groeve 't Rooth. Het Savelsbos vormt, samen met de Wolfskop en Eckelrade een wezenlijk onderdeel van het duurzaam netwerk voor de realisering van het landelijk doel.

H1318**Meervleermuis**

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- Toelichting Dit gebied is als overwinteringsgebied voor deze soort van groot belang.

H1321**Ingekorven vleermuis**

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- Toelichting Het gebied levert als overwinteringsgebied voor de ingekorven vleermuis een van de grootste bijdragen.

H1324**Vale vleermuis**

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- Toelichting Dit gebied is als overwinteringsgebied voor deze soort van groot belang.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H6110 Pionierbegroeiingen op rotsbodem	--	-	>	>
H6210 Kalkgraslanden	-	+	=	=
H6230 Heischrale graslanden	--	+	>	>
H6430_C Ruigten en zomen (<i>droge bosranden</i>)	-	+	>	>
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	-	-	=	>
H9160_B Eiken-haagbeukenbossen (<i>heuvelland</i>)	--	++	=	>

<i>Soorten</i>		<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1078	Spaanse vlag	+	+	=	=
H1083	Vliegend hert	-	-	>	>
H1193	Geelbuikvuurpad	--	-	>	>
H1318	Meervleermuis	-	-	=	=
H1321	Ingekorven vleermuis	+	+	=	=
H1324	Vale vleermuis	-	+	=	=

¹ Op basis van recente informatie blijkt het habitatype thans voor te komen binnen de (huidige) begrenzing van het Natura 2000 gebied.

^{1a} Herstel van een technische fout database 2004.

³ Op basis van recente informatie blijkt de soort thans voor te komen binnen de (huidige) begrenzing van het Natura 2000 gebied.